

Seletuskiri järeldoktori-, stardi- ja rühmagrantide taotlemise tingimuste ja kordade, granditaotluste hindamise juhendite ning granditaotluste eelarve koostamise juhendi juurde

04.02.2021

Üldist

Järeldoktori- (väljamineval suunal), stardi- ja rühmagrantide 2021. a taotlusvooruks on ETAg-i juhatuse käskkirjadega kinnitatud järgmised juhendid ja korrad:

- 1) Järeldoktorigrandi tingimused ja kord
- 2) Stardigrandi tingimused ja kord
- 3) Rühmagrangi tingimused ja kord
- 4) Granditaotluste eelarve koostamise juhend 2021. aastaks
- 5) Järeldoktorigrandi taotluste hindamise juhend
- 6) Stardigranditaotluste hindamise juhend
- 7) Rühmagranditaotluste hindamise juhend

Tingimuste ja kordade aluseks on võetud 2020. a vastavad tekstid ning nendes on arvestatud hindamisnõukogu ja valdkondlike eksperdikomisjonide liikmete, taotlejate, TA-asutuste ning haridus- ja teadusministeeriumi esindajate kommentaaride ja ettepanekutega ning 2020. a taotlusvoorus ilmnunud muudatusvajadustega. Arvestades asjaolu, et 2021. a on kavandatud baasfinantseerimise ning uurimistoetuste kontseptsiooni (2016) ülevaatamine, et 2022. a on kavandatud üleminek taotluste hindamisele rahvusvahelistes eksperdikomisjonides (nn paneelhindamisele) ning et 2020. a taotlusvooriga alles algas üleminekuperiood grantide valdkondlikule nn algoritmipõhisele jaotusele, on selle aasta taotlusvoorus piiratud vaid hädavajalike (valdavalt protseduuriliste) muudatustega.

Kõik tekstid on ühtlustatud struktuuris, mõistete kasutuses ning kõigile granditüüpidele kehtivates sätetes. Muudatustele vastavalt tehakse vastavad muudatused ka ETISE taotlusvormides.

Olulisemad muudatused 2021. a taotlusvoorus

- Tulenevalt jätkuvast vajadusest piirata taotluste arvu, sh sama uurimisrühma poolt mitme taotluse esitamist, täiendati projektides osalemise piiranguid nii, et taotlustesse ei tohi lisada ka enne 2021. a alanud projektidesse kaasatud doktorikraadiga täitjaid.
- Haridus- ja teadusministeeriumi ettepanekul lisati taotlustesse (ja lõpparuannetesse) projekti eeldatavate tulemuste hinnanguline tehnoloogilise valmiduse tase (TVT).
- Tulenevalt hindamisnõukogu ettepanekust muudeti hindamisjuhendites võrdsete punktide korral taotluste eelistamise aluseid nii, et eelistatud oleks 3. hindamiskriteeriumis (taotleja) kõrgema hindegaga taotlus (aastal 2020 toimus võrdsete punktide puhul järjestamine hindamiskriteeriumide järjekorras, kõigepealt 1., siis 2. jne).
- Tulenevalt hindamisnõukogu ettepanekust täpsustati hindamisjuhendites kõigis kriteeriumides alakriteeriume (suunavate küsimuste kujul, sh eriti Eestile olulisuse kriteeriumis).
- Tulenevalt loodusteaduste valdkonna eksperdikomisjoni ning hindamisnõukogu ettepanekust nähti hindamisjuhendites ette valdkonnas eraldi täppisteaduste (LO1) ning bio- ja keskkonnateaduste (LO2) valdkondliku pingerea moodustamine. Mõlemas alamvaldkonnas määratleti ka iga granditüübi jaoks eraldi kvaliteedilävendid.

- Tulenevalt eksperdikomisjonide ning hindamisnõukogu ettepanekust muudeti seni mitteeristaval skaalal (hinded 0 või 1) hinnatud kriteeriumide (teaduseetika, andmehaldus, grandimaht) hindamine osaliselt eristavale skaalale (0, 0,5 ja 1).
- Täiendati kvalifitseerumislävendit nii, et grandimahu kriteeriumis alla 0,5 punkti saanud taotlused ei kvalifitseeru rahastamisele.
- Järeldoktori- ja stardigrantide kordadesse viidi haridus- ja teadusministeeriumi ettepanekul sisse täpsustus, et teadustöö kogemust välisriigis võib omandada ka tugevate uurimisrühmade juures teaduspõhistes ettevõtetes.
- Tulenevalt vajadusest vähendada taotluste ja grantide menetluskoormust kõigile osapooltele, eelkõige taotlejatele, vaadati üle erandite taotlemise ja võimaldamise põhjendus, mille tulemusena kaotati erinevate erandite (v.a rühmaprojekti juhi töökoormuse puhul) taotlemise nõue ning lihtsustati seni eranditaotluste alusel toimunud erisuste menetlemist.
- Kaotati järeldoktoriprojekti osaliseks täitmiseks Eestis erandi taotlemise nõue. Selle asemel sätestati, et projekti võib osaliselt, ent mitte rohkem kui 50% ulatuses täita Eestis. Kui projekti viiakse ellu osaliselt Eestis, siis tuleb taotluses seda mitte taotleda erandina, vaid Eestis töötamise periood ja tegevused tuleb ära näidata ja põhjendada tööplaanis. Sellisel kujul tööplaani asjakohasust hinnatakse. Vastav täiendus lisati ka hindamisjuhendisse.
- Kaotati erandi taotlemise võimalus rühmaprojekti doktorikraadita põhitäitjate kaasamiseks. Vastavaid isikuid on jätkuvalt võimalik kaasata täitjatena.
- Tulenevalt 2020. a taotlusvoorus tekkinud pretsedendist lisati rühmagrandile asutuse vahetamise võimalus (seni oli asutuse vahetamine võimalik vaid stardigrandi puhul).

Olulisemad muudatused granditaotluste eelarvega seoses

- Tulenevalt arusaamatustest projektide eksperimentaalsuse määratluses ning nimetuste „väike“ ja „suur“ tunnetuslikust häirivusest kaotati granditüüpide puhul nimetuses eristus eksperimentaalne-mitteeksperimentaalne ning grandimahtude puhul eristus suur-väike. Selle asemel eristatakse nelja erinevat grandimahtu I, II, III ja IV (vt järgnev võrdlustabel). Stardigrantide fikseeritud grandimahud ei muutunud. Järeldoktorigrantide fikseeritud mahud muutusid selle tõttu, et kõikidesse grantidesse arvestati sisse seni eraldi taotletud ja menetletud ning palju arusaamatusi ja suurt halduskoormust põhjustanud ümberasumistoetus.

Aastatel 2018–2021 alanud projektide ja aastal 2022 algavate projektide fikseeritud grandimahtude võrdlustabel

2018-2021 alanud grandid	Alates 2022 algavad grandid
Mitteeksperimentaalne järeldoktorigrant	Järeldoktorigrant I
Eksperimentaalne järeldoktorigrant	Järeldoktorigrant II
Mitteeksperimentaalne väike stardigrant	Stardigrant I
Eksperimentaalne väike stardigrant	Stardigrant II
Mitteeksperimentaalne suur stardigrant	Stardigrant III
Eksperimentaalne suur stardigrant	Stardigrant IV
Mitteeksperimentaalne väike rühmagrant	Rühmagrant I
Eksperimentaalne väike rühmagrant	Rühmagrant II
Mitteeksperimentaalne suur rühmagrant	Rühmagrant III
Eksperimentaalne suur rühmagrant	Rühmagrant IV

- Suurte (III ja IV) stardi- ja rühmagrantide taotlemisele kehtestati täiendavaid nõudeid (kaasatud isikute kvalifikatsioon ja arv, nende töötasu katmine vähemalt 50% ulatuses grandist, detailse eelarvekalkulatsiooni esitamine).
- Stardi- ja rühmagrantide tingimustes ja kordades sätestati, et kui ilmnevad asjaolud, millest tulenevalt ei ole enam õigustatud suure grandid eraldamine, võib teadusagentuur teha projektijuhile ja asutusele ettepaneku jätkata granti väiksemas mahus.